

Ψυχογραφήματα

Δέσποινα Χιντζόγλου-Αμασλίδου

Τα χέρια της

Έπιασα ευλαβικά τη φωτογραφία στα χέρια μου, να θυμηθώ. Χριστούγεννα στο σπίτι μας, πριν από 2 χρόνια. Καθισμένη σεμνά στον καναπέ, τράβηξε λίγο το μαύρο φουστάνι να σκεπάσει τα πόδια ακόμη πιο πολύ. Με γλυκιά αμηχανία, άρχισε να σιάζει και να σιάζεται. Κάποτε σταμάτησε. Τα έπλεξε, τα σταύρωσε, τα έδεσε και ύστερα, κάθισε φρόνιμα για λίγο. Τα χέρια της λεπτά, αραχνούφαντα χωρίς παραμορφώσεις και όζους, με τις φλέβες τους να διαγράφονται σ' όλο τους το βάθος, έμοιαζαν νεανικά σε σχήμα, ήταν όμως βαθιά γηρασμένα, σχεδόν 100 χρονών. Νόμιζες ότι ήταν διαφανή και ότι, αν τα σήκωνες στο φως, θα έβλεπες απλά την ακτινογραφία τους...

Τα θυμάμαι και... νεότερα 60 χρονών. Να στάζουν σαπουνάδες πάνω από τα αχνιστά νερά της μπουγάδας, να πιάνουν τον πλάστη και να θαυματοουργούν πάνω στο ζυμάρι, αλλά και να σταυροκοπιούνται και να θυμιάζουν το σπίτι. Να παλεύουν με τη ραπτομηχανή ώρες ατέλειωτες, να πιάνουν τη Σύνοψη με κατάνυξη, αλλά και να χτενίζουν τον αριστοκρατικό κότσο της, και τις παιδικές μου πλεξούδες. Δουλειές, ατέλειωτες δουλειές, έργο, προσφορά και αγάπη, όλα περνούσαν μέσα από τα χέρια αυτά. Με τα χέρια έδινε, τάιζε, χάιδευε, σταύρωνε, να με τα χέρια... αγαπούσε!

Τα έδενε απλά και αριστοκρατικά. Με το δεξί «χούφτωνε» δάχτυλα του αριστερού, και τα δυο μαζί «κρύβαν» τους αντίχειρες και... φανέρωναν τη σεμνότητα και την πνευματικότητά της.

Σε μια παλιά φωτογραφία από την πατρίδα, καθισμένη κάτω, μπροστά στους μεγάλους, σε μια γιορτή, τα κρατάει πάνω στους μηρούς, φρόνιμα και ίσια βαλμένα, χέρια που «νιώθαν» τη σοβαρή στιγμή.

Ναι τα χέρια της ένιωθαν... ήταν η άκρη της ψυχής της.

Αυτή την «άκρη της ψυχής», της, χάιδεψα και φίλησα, με φιλή μεγάλο και βαθύ, όταν τη

«χαιρέτησα» για τελευταία φορά στην εντατική. Αυτήν την «άκρη της ψυχής», αναπολώ και ψάχνω στις φωτογραφίες, γιατί δεν θέλω να φύγει απ' το μυαλό μου ποτέ!

Η μπριζέρα

Η μπριζέρα άδειασε.

Ερχόταν σιγά σιγά με την περπατούρα της, την άφηνε δίπλα και βούλιαζε στην αγκαλιά της. Γύρω γύρω στις πολυθρόνες αραδιασμένες εμείς, της λέγαμε τα νέα μας, τα σχέδιά μας, τους φόβους μας. Μας άκουγε, χαμογελούσε, και γλυκά γλυκά συμβούλευε «χωρίς» να συμβουλεύει! Πώς κατάφερνε να μας ηρεμεί, να μας προσγειώνει και να φεύγουμε τελικά σοφότεροι από το σπίτι της, δεν ξέρω. Ξέρω μόνον ότι χαιρόμασταν να πηγαίνουμε και να μιλάμε μαζί της. Το μυαλό της δεν είχε γεράσει όπως τα πόδια κι η καρδιά της. Είχε λογική, ευθυκρισία, χιούμορ και διπλωματία, απαραίτητα όλα για να είναι το σπίτι της πάντα γεμάτο από παιδιά, νύφες κι εγγόνια.

Όλες οι «συνάξεις», οικογενειακές και συγγενικές, γίνονταν γύρω απ' την μπριζέρα, τον θρόνο της. Ήταν ο θρόνος της κι ήταν η βασίλισσά μας. Μια βασίλισσα, που την αγαπούσαμε και τη φροντίζαμε χωρίς να βαρυγγωμάμε. Καθόταν, πάντα περιποιημένη, καθαρή και χαμογελαστή. Δεν διαμαρτυρόταν για τίποτε, δεν μιλούσε για τις αρρώστιες της, ούτε για τον θάνατο αν και τον έβλεπε να πλησιάζει. Και ήρθε ένα πρωινό Τετάρτης.

Την πήρε, ανώδυνα, ανεπαίσχυντα και ειρηνικά... μέσα σε λίγες ώρες. Μείναμε να κοιτάμε την μπριζέρα σαν άδεια αγκαλιά να χάσκει στο σαλόνι. Κανείς δεν κάθεται στον «θρόνο» της, μόνο τον κοιτάμε και τον λυπόμαστε που ορφάνεψε κι αυτός σαν κι εμάς. Αν κλείσουμε όμως τα μάτια, η μπριζέρα... γεμίζει! Ξανακάθεται στη θέση της, χαμογελάει και μας μαλώνει γλυκά με ναζιάρικη φωνή, όπως συνήθιζε όταν γκρινιάζαμε για κάτι που μας απασχολούσε... «Θα σας μαλώσω!» λέει και μας κλείνει το μάτι με νόημα!!

Σύννεφα σε πίνακα

Το παράθυρό μου, είναι ένας πίνακας ζωγραφικής!

Κορνίζα του, το αλουμινένιο κούφωμα... σε «ανωδιωμένη βαφή» και θέμα του, ο ουρανός μου! Μπλε σκούρο ο φόντος, όχι ουρανό ξεθωριασμένο, μπλε μετά από καταιγίδα, μπλε της ελπίδας και της ανακούφισης! Μπλε της χαράς!

Επάνω του σύννεφα κάτασπρα, μπαμπακένια, φωτεινά και ζωντανά... πολύ ζωντανά. Έχουν ζωή και κίνηση, και δεν σταματούν ποτέ και με τίποτε. Παίρνουν μορφές διάφορες, ανθρώπων, ζώων αλλά και θάμνων και βουνών. Κινούνται και αλλάζουν, και πάλι σε «κάτι» μοιάζουν, και «κάπου» πηγαίνουν. Μόνο που δεν μιλούν. Στολίζουν σιωπηλά τον «πίνακά» μου και γεμίζουν το μέσα μου. Το γεμίζουν χρώμα και φως, το γεμίζουν όνειρα.

Σ' αυτό το μικρό το συννεφάκι, το τελευταίο, που μοιάζει με μικρό αρνάκι, θέλω να πηδήξω μέσα και να βουλιάξω. Να γαντζωθώ στον «αφρό» του και να πάρω τους δρόμους. Να ταξιδέψω και να χαζέψω πάνω από θάλασσες και βουνά, πάνω από πόλεις και χωριά. Αλλά και ταξίδι στον χρόνο να με πάει. Σε πόλεις του χθες, σε μάχες, σε ναυμαχίες... σε παρελάσεις και «θριάμβους».

Κι αφού χορτάσω θέαμα και ιστορία να με γυρίσει και να μ' αφήσει να τρυπώσω και πάλι στη... γωνιά μου.

Θα γυρίσω τότε στην πολυθρόνα μου κι αυτό στον... πίνακά μου. Θα «γκαζώσει» μετά, γλυκά κι αθόρυβα και θα φύγει από το πλάνο.

Θα ξανάρθει όμως να με ξαναπάρει, όταν θα το 'χω ανάγκη!

Τα 'χουμε συμφωνήσει οι δυο μας...

Μονεμβασιά

Μπήκαν από τη θολωτή πόρτα, σιγοπατώντας με δέος και σεβασμό. Τρία χρόνια σχεδίαζαν αυτόν τον προορισμό. Μονεμβασιά μόνον, δυο νύχτες μόνον Μονεμβασιά, δυο νύχτες «φυλακισμένοι» στον Μεσαίωνα!

Τα καλντερίμια στενά, τα σπίτια μικρά και χαμηλά.

Τα μαγαζάκια με τα τουριστικά είδη, οι ξενώνες και οι καφετέριες, γεμάτα θόρυβο, καπνό και χρώμα, δεν κατάφεραν να εξωπετάξουν την... ιστορία.

Ήταν εκεί ζωντανή και αυστηρή και περιφε-

ρόταν. Δεν έκρινε ούτε γκρίνιαζε, μόνο κοιτούσε.

Σε λίγο, έπαψαν να βλέπουν σερβιτόρους ή ξενοδόχους ή τουρίστες, έβλεπαν φαντάσματα βυζαντινά. Δεν υπήρχαν τζιν, φωτογραφικές μηχανές και γυαλιά ηλίου, υπήρχαν σανδάλια δερμάτινα, ρούχα φαρδιά, λινά ή βαμβακερά, κεφαλοδεσίματα, τσάπες ή στάμνες στα χέρια. Κάποιος απ' όλους, σίγουρα θα άκουγε στο όνομα Παλαιολόγος...

Οι μορφές κινούνταν δίπλα τους, ανάμεσά τους, δεν ενοχλούσαν κανέναν ούτε ενοχλούνταν από κανέναν. Υπήρχαν στα σπίτια, στους δρόμους, στις πλατείες και τις εκκλησίες. Τους συναντούσες παντού, τους άκουγες, ένιωθες το θρόισμα των ρούχων τους.

Περπάτησαν μέχρι την Αγιά Σοφιά, πάνω στο βουνό. Ζέστη, και σκιά πουθενά. Η θάλασσα απλωμένη χαμηλά και η εκκλησιά ψηλά, κοντά στον Θεό!

Σουρούπωνε. Κατέβηκαν να βρουν κατάλυμα να μείνουν. Ένα παλιό μοναστήρι στο τέρμα της πόλης, μακριά από τον θόρυβο, ήταν ό,τι καλύτερο εκείνη την ώρα. Πόρτες παλιές με τη μυρωδιά του χρόνου, τοίχοι χοντροί, δωμάτια σκοτεινά, γεμάτα μια γλυκιά μελαγχολία...

Κάθισαν έξω στην αυλή. Γύρω γύρω τα τείχη της πόλης κι από κάτω γκρεμός! Το φεγγάρι «βγήκε» μέσα από τη θάλασσα, ασημένο και τεράστιο. Ο φεγγαρόδρομος που φωτίστηκε πάνω στα ήσυχα νερά, οδηγούσε ακριβώς στην πόρτα τους... Δέθηκε το βλέμμα τους πάνω του για λίγο.

Και εκεί μες στο αρχαίο... Αιγαίο και μες τον δρόμο του φεγγαριού φάνηκαν τα μαύρα πανιά τους. Τα πλοία γέμισα σιγά σιγά τη θάλασσα γύρω από την Μονεμβασιά. Ήταν πλοία Σαρακηνά! Ανατρίχιασαν.

Προτίμησαν το «τώρα». Πάτησαν γρήγορα οπ στο TV control και όλοι κι όλα, φαντάσματα και πλοία, σκόρπισαν γρήγορα και κρύφτηκαν μες στις σκιές της νύχτας...

Χάρης και Φωτεινή

Χαριλάκης ήτανε μικρός, τον κάναμε Χάρη κι ύστερα... η Φωτεινή τον έκανε, «Χαριλάκη της»! Αλλά κι η Φωτεινή, ήτανε Φωτούλα, έγινε Φωτεινή και μετά έγινε η Φωτεινούλα της πεθεράς της!

Γαλανομάτα και χυμώδης αυτή, αγέραστος με σγουρά πικνά μαλλιά αυτός, είναι μαζί κοντά 20 χρόνια.

Ο Χάρης ευαίσθητος, φιλοσοφημένος, πρά-

ος, μακριά από τα λεφτά και τον μπελά τους, κοντά στον Θεό σαν τον μπαμπά του, κοντά στη φύση και τη γαλήνη της, κοντά στη μουσική της κιθάρας του...

Η Φωτεινή, παραγωγική και φιλότιμη. Δεν βαριέται, δεν κουράζεται... είναι πάντα εκεί!

Η φιλοξενία της; Δεν έχει προηγούμενο! Ή μάλλον έχει... Ο κυρ-Θανάσης κι η κυρα-Ζωή, οι γονείς της... «χιλιοδισέγγονα» του Ξένιου Δία... σε σκλάβωναν με τη φιλοξενία και την περιποίηση τους!

Ο Χάρης τελευταία έμεινε ορφανός, στα 62 του. Έχασε τη μανούλα του. Την είχε στήριγμα στις ευαισθησίες του και φίλη στην καθημερινότητά του. Πίνανε το καφεδάκι τους όμορφα όμορφα και καμιά φορά σωπαίνανε, όταν περνούσε απ' το μυαλό τους η σκέψη ότι αυτό δεν θα κρατούσε για πάντα. Μαζί της έχασε και το σπίτι του το πατρικό κι αυτό είναι από μόνο του... ένας άλλος θάνατος.

Αλλά κι η Φωτεινή, όλ' αυτά τα χρόνια, «έζησε» τα δικά της. «Κοίταξε» τους γονείς της με τον δικό της μοναδικό τρόπο. Μπήκε και βγήκε στα νοσοκομεία άπειρες φορές, στήθηκε έξω από αξονικούς τομογράφους με αγωνία και έξω από τεχνητούς νεφρούς, με καρτερικότητα και υπομονή. Πήρε αποτελέσματα στα χέρια της, που την έκαναν να κλάψει, παρηγόρησε χωρίς να μπορεί να παρηγορηθεί και στο τέλος... τους α-

ποχαιρέτησε!

Τώρα είναι μόνοι, χωρίς κάποιον να φροντίζουν. Δεν έχουν και παιδιά, κι η μοναξιά τους είναι πιο βαριά! Και τους πάνε τα παιδιά, τόσο πολύ! Ο Χάρης σίγουρα θα γινότανε ένας τρυφερός μπαμπάς, κι η Φωτεινή μια MANA, με γράμματα κεφαλαία! Έχουν όμως ανίψια ν' αγαπούν και να αγαπιούνται. Και η αγάπη που εισπράττουν, πραγματική και ξεχωριστή, τους γεμίζει το κενό. Ο Χάρης χαμογελάει, δίνει, δίνεται και φιλοσοφεί κι η Φωτεινή με ταψιά και γάστρες, γλυκαίνει και χορταίνει ασταμάτητα, μικρούς και μεγάλους. Όλα για τ' ανίψια τους, κι αυτά το νιώθουν και το απολαμβάνουν... και προπαντός, το δείχνουν! Γαντζώνονται επάνω τους τα μικρά, ή μάλλον τυλίγονται σαν χταποδάκια, σαν τους δουν ξαφνικά μπροστά τους, ενώ τα μεγάλα προδίνουν τη χαρά τους, με χαμόγελα και βλέμματα, που εύκολα διαβάζονται, απ' αυτούς που ξέρουν να τα διαβάζουν.

Αγαπιέται, τελικά, ο καλός θεός κι η θεία, καμιά φορά περισσότερο κι απ' τον γονιό κι η αγάπη αυτή είναι δυνατή, χωρίς ανταγωνισμούς, κόντρες και μαλώματα, στοργική, αγάπη... συγγένειας και αίματος!

Δεν τελειώνει ποτέ και καμιά φορά, ζεσταίνει τρυφερά μέχρι το τέλος, τις ευαίσθητες ψυχές!!

Φυσικά, αυτή την τρυφερή ζεστασιά χρειάζομαστε στη ζωή, τίποτε άλλο!!!

*Μεταβαλλομένου δαίμονος άνεχου. Πλεῖ κατά πορθμόν,
πλεῖ κατά δαίμονα, μηδὲ προσίστω πρῶραν βιότου*

Να ανέχεσαι τη μεταβολή της μοίρας σου. Πλεύσε όπως πηγαίνει το κύμα
κι όπως τα θέλει η μοίρα· μην βάζεις τον εαυτό σου αντίθετα στο κύμα

Ευριπίδης